

en Kjørevei paa Jernbanebroen over Limffjorden. I Udlandet, hvor man ser de store Jernbanebroer f. Ex. over Rhinen og ogsaa i Schweiz, findes der alleneegne Kjørebaneer paa disse Broer. Det forekommer mig at ville være af stor Betydning haade for Vendsyssel og for Syd siden af Limffjorden, at der er fast Forbindelse, og jeg kan slet ikke vedkjende mig den Sætning, som det ærede Udvalg udtaler, nemlig at det skulde være Staten uvedkommende at skaffe en fast Bro for den private Kjørsel over Limffjorden. Tværtimod finder jeg at det er Staten, der maa have den Op-gave at forbinde to af Rigets Dele, som ere adskilte ved et Vand, der ikke kan siges at henhøre til de almindelige Vandløb. Det forekommer mig derfor at være af stor Vigtighed, at den eventuelle Jernbanebro tillige bliver en Kjørevei.

Jeg vilde dernæst understøtte det ærede Udvalg med Hensyn til dets Forslag om Anlægget af Banegaarden i Ribe. Det forekommer mig, som har et betydeligt lokalt Kjenndskab til Ribe efter mange Aars Ophold der, at det vilde være aldeles forkert at lægge Banegaarden østlig for Byen. Det eneste rette Sted, hvor Banegaarden kan have sin Plads vil være Vesten for Byen. Der findes nogle Ukorrektigheder med Hensyn til de lokale Forhold i Ribe i Udvalgets Betænkning, men dem vil jeg nu ikke videre gaa ind paa. Naar man fører Jernbanen ind Vesten for Ribe, har man den rette Linie fra Gredsted Bro, hvor den skal gaa over Kongeaen; man vil da komme gjennem det mest befærdede Strøg, som ligger paa Veien mellem Kongeaen og Nipsaa; og man vil komme over Nipsaaen paa et Sted, hvor den ikke er synderlig bred; man vil kunne lægge Banegaarden midt inde i Byen, og naar man vil forlænge Banen Syd paa til Slesvig, vil man kun have en lille Arm af Laen at føre Broen over. Gaar man derimod til det Sted Øst for Ribe, som er foreslaaet til Banegaard, vil man komme til at føre Banen i en Bue gjennem et Terrain, som er mindre befolket end det, hvorigjennem den vestlige Linie gaar, og man vil da komme til at lægge Banegaarden ikke midt i Byen, men en halv Fjerdingvei borte fra Byens Begyndelse, og naar man vil føre Banen Syd paa, vil man komme til at føre Banen over det Brede af Nipsaaen, som er mange, mange Gange bredere end den vestlige Del, og naar man saa er kommen derover, har man endda noget Morads at føre Banen igjennem. Det vil jo dog blive den danske Statskassens Sag, naar Banen forlanges Syd paa, at bygge Banen til den preussiske Grændse, og de danske Finantser ville da komme til at betale den forøgede Udgift, som det vil medføre at bringe Banen over Nipsaa Østen for Ribe. Jeg veed ikke, om den ærede Minister kjender Lokaliteterne, men hvis han vilde se paa dem i en halv Time, vilde han blive overbevist om, at det Forslag, som gaar ud paa at lægge Banegaarden Østen for Ribe,

ikke blot er uheldigere for Byen, men langt dyrere for Statskassen end det, som gaar ud paa at føre Banen Vesten om Byen. Der er et æret Mindretal i Udvalget, som gaar ud paa jeg havde nær sagt: at seigpine Ribe. Det gjør mig meget ondt at se, at vi skulde have saadanne diplomatiske Finantser for at faae en Smule Sidebane til en By, der trænger mere end nogen anden til Op-reisning. Ja, det kan være saadant i det Smaa et Exempel efter St. Gotthardsbanen, at vi ikke maa komme med Jernbane til Ribe, for man har faaet sluttet Traktat med Fyrst Bismarck om, at nu vil ogsaa han være med til at bygge, men jeg tror virkelig, at dette er altfor smaat til at for-tjene at komme videre i Betragtning, og jeg forstaaar ikke, hvorfor det ærede Mindretal saaledes vil skyde denne Banes Bygning ud. Derfor det ærede Mindretal vil undersøge, hvorledes Banerne bygges til Grændserne af andre Stater, saa tror jeg til Exempel ikke, at man, naar man i Baden har villet bygge en Bane til Kehl osv., saa først afsen-tede en Traktat med Frankrig om, at dette Land ogsaa vilde bygge en Bane fra Kehl til Straß-burg. Slikt tror jeg ikke finder Sted, og derfor forekommer det mig ogsaa ganske besynderligt, om man vilde gjøre Jernbaneanlægget til Ribe afhæn-gig af en Traktat med Preussen. Preussen er i Dvrigt — det maa jo det ærede Mindretal vide — ikke utilbøieligt til at forsyne Slesvig med Jernbaner; tværtimod har det, man kan gjerne sige: desværre, været meget mere resolut til at give Hertugdømmerne Jernbaner, end Regjeringen i Kjøbenhavn var, den Gang Hertugdømmerne vare sammen med Danmark, og der er siden Preussen erobrede Slesvig, ogsaa anlagt en Jernbane fra Thinglev til Lønder. Egnen mellem Lønder og Ribe er saa velstaaende og frugtbar, at der ikke kan være nogen fornøstigt Tvivl om, at der ogsaa der vil komme en Jernbane, især naar Esbjerg Havn bliver færdig; thi Enhver, der i en Række af Aar har kjendt Forholdene paa Vestkysten af Slesvig, veed, at Esbjerg Havn vil blive en Ud-sjøfletshavn ikke blot for det egentlige Jylland men ogsaa for Sønderjylland. Fordi det har været saa uheldigt, at vi have faaet den tydske Grændse lige op til Ribe, derfor blive Forholdene i sysselt Henseende ikke anderledes i Slesvig, end de have været før, og forhaabentlig ikke heller i intellektuel eller sproglig Henseende, men det ærede Mindretal vil ved sit Forslag bidrage til fremdeles at fjerne Slesvig fra Danmark; denne Virkning vilde Vedtagelsen af det ærede Mindretals Forslag have uden alt Hensyn til den materielle Skade, som det vilde paaføre Ribe By. — Jeg kommer tilbage til Banegaarden i Ribe. Det har vist sig ved forskellige Jernbaneanlæg, at man ved Kjøbstæderne har valgt høist uheldige Pladser til Banegaarde, og jeg skal som et Exem-pel nævne Slagelse, hvilken By er mere kjendt for Thingets Medlemmer end Ribe. Derfor man